

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **Ing. M.**, bývajúceho v R., zastúpeného Mgr. I., advokátom v B., proti žalovanej **Slovenskej republike**, za ktorú koná M., o náhradu škody, vedenej na Okresnom súde Ružomberok pod sp. zn. 6 C 12/2009, o dovolaní žalobcu a žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo 16. januára 2013, sp. zn. 7 Co 325/2012, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline zo 16. januára 2013 sp. zn. 7 Co 325/2012 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Ružomberok po tom, čo čiastočným rozsudkom z 26. marca 2010 č.k. 6 C 12/2009-206 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 7.794,20 Eur titulom náhrady škody za trovy obhajoby, po pripustení poslednej zmeny žalobného petitu, rozsudkom z 20. júna 2012 č.k. 6 C 12/2009-331, uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 38.755 Eur titulom náhrady škody podľa zákona 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že predmetná suma predstavuje náhradu škody spôsobenú rozhodnutím o väzbe v trvaní 337 dní, keď žalobca bol rozsudkom z 1. augusta 2007 spod obžaloby oslobodený. Súd prvého stupňa na základe vykonaného dokazovania mal preukázané, že obmedzenie osobnej slobody podstatným spôsobom zasiahlo do života žalobcu a to tak v čase výkonu väzby, ako aj v nasledujúcom období a preto mu priznal náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 115 Eur za každý deň väzby, pretože zo strany štátu došlo k výraznému, neprimeranému zásahu do integrity osobnosti žalobcu. Vo zvyšku žalobu žalobcu zamietol, keď žalobcom požadovanú sumu 200.000 Eur nepovažoval za opodstatnenú a priznané odškodnenie považoval za primerané a spravodlivé

vzhľadom na zásah do súkromia žalobcu a spôsobenú ujmu. Rozhodnutie o trovách konania si vyhradil na samostatné rozhodnutie po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Na odvolanie oboch účastníkov, Krajský súd v Žiline rozsudkom zo 16. januára 2013 sp. zn. 7 Co 325/2012, napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 13.000 Eur do troch dní a vo zvyšku návrh zamietol. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že odvolanie žalovanej, ktorá namietala dôvodnosť základu uplatneného nároku žalobcu za nemajetkovú ujmu s poukazom na čl. 5 Dohovoru nepovažoval za dôvodné, na rozdiel od súdu prvého stupňa však dospel k záveru, že náhradu nemajetkovej ujmy je treba priznať v nižšom rozsahu. Uviedol, že ... „Za daných skutkových okolností krajský súd dospel k záveru (zhodne s názorom konštatovaným odporcom v odvolaní proti rozsudku okresného súdu), že je dôvodné priznať navrhovateľovi nemajetkovú ujmu v takom rozsahu, v akom bola priznaná za obdobný zásah do osobnostných práv človeka (výkonom väzby) a v podstate za obdobných podmienok už na základe vydaných súdnych rozhodnutí. Preto krajský súd vychádzal najmä z rozhodnutí ESĽP vo veci K. v. Slovenská republika a B. v. Slovenská republika, pričom vzhľadom na vyššie konštatované okolnosti prejednávanej veci zistené okresným súdom, krajský súd zmenil rozsudok okresného súdu vo výroku o výške priznanej náhrady tak, že zaviazal odporcu zaplatiť navrhovateľovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 23.000 Eur a vo zvyšnej časti návrh zamietol.“ O trovách konania uložil rozhodnúť súdu prvého stupňa.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podali dovolanie obaja účastníci konania.

Žalobca napadol dovolaním rozsudok odvolacieho súdu „v celom rozsahu“, pričom prípustnosť dovolania vyvodzoval z ustanovenia § 238 ods. 1 O.s.p., pretože smeruje proti zmeňujúcemu rozsudku a dôvodnosť z ustanovenia § 237 písm. f/, § 241 ods. 2 písm. b/, c/ O.s.p. V dôvodoch obsiahleho dovolania namietal, že odvolací súd rozhodol bez pojednávania, predovšetkým však, že odvolací súd odôvodnil svoje rozhodnutie nedostatočne, keď zo „zmätočného, nezrozumiteľného a absolútne nepreskúmateľného odôvodnenia postrádajúceho elementárnu fundovanosť očakávania od súdnej autority v právnom štáte, nie je vôbec zrejmé, čo je podkladom rozhodnutia“. Namietal, že odôvodnenie nespĺňa základné požiadavky kladené zákonom na odôvodnenie rozhodnutia podľa § 157 ods. 2 O.s.p. a tiež o požadovanej presvedčivosti odôvodnenia, najmä na základe čoho odvolací súd dospel

k odlišným skutkovým zisteniam. Navrhol napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Žalovaná napadla rozhodnutie odvolacieho súdu „v časti prisúdenej istiny vo výške 13.000 Eur“. Dovolanie odôvodnila dovolacími dôvodmi podľa § 241 ods. 2 písm. a/ a c/ O.s.p. a dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s vadou konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p., ktorá podľa názoru žalovanej zakladá i prípustnosť jej dovolania. Podľa názoru žalovanej odôvodnenie napadnutého rozsudku nezodpovedá požiadavkám kladeným ustanovením § 157 ods. 2 O.s.p. na riadne odôvodnenie. Celé odôvodnenie nemajetkovej ujmy spočíva na konštatácii tvrdení žalobcu a svedkov, ktoré súd považuje za preukázané, pričom neuviedol, akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov spravoval. Rozsudok považuje za arbitrárny. Dokazovanie súd prvého stupňa vykonal výlučne osobami v rodinnom alebo priateľskom vzťahu k žalobcovi a takýmto dokazovaním nie je možné preukazovať najmä zhoršenie psychického stavu žalobcu, pričom v takom prípade ide o otázku odbornú. Podľa názoru žalovanej, súd dostatočne nevykonal v predmetnej veci dokazovanie a z vykonaného dokazovania ani nevyvodil správne právne závery. Priznaním nemajetkovej ujmy súd porušil zákon a vec nesprávne právne posúdil. Navrhla napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Zároveň navrhla odložiť vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia.

Účastníci sa k dovolaniam druhej strany sporu, ktoré im boli doručené, nevyjadrili.

Uznesením z 13. januára 2014 sp. zn. 4 Cdo 268/2013 Najvyšší súd Slovenskej republiky odložil vykonateľnosť rozsudku Krajského súdu v Žiline zo 16. januára 2013 sp. zn. 7 Co 325/2012 do právoplatného skončenia konania o dovolaní.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolacích (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolania podali včas účastníci konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania, keďže jeho nariadenie nepovažoval za potrebné (§ 243a ods. 1 O.s.p.), pristúpil k riešeniu otázky, či dovolania smerujú proti výrokom rozhodnutia, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p.

Z obsahu dovolania žalobcu vyplýva, že dovolaním napadol rozsudok krajského súdu jednak vo výroku, ktorým potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa v časti vyhovujúcej žalobe a tiež vo výroku, ktorým „vo zvyšnej časti“ žalobu zamietol (bez uvedenia čo konkrétne predstavuje „zvyšná časť“ – pozn. dovolacieho súdu), teda čiastočne aj tu rozsudok potvrdzujúci a čiastočne zmeňujúci.

Žalovaná napadla dovolaním rozsudok odvolacieho súdu „v časti prisúdenej istiny vo výške 13.000 Eur“, teda vo výroku, ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa v časti čiastočne vyhovujúcej žalobe.

Občiansky súdny poriadok umožňuje účastníkovi podať dovolanie len z tých dôvodov, ktoré sú taxatívne uvedené v § 241 ods. 2 O.s.p. Dovolanie môže byť podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. V dovolaní uplatnený dovolací dôvod neposudzuje dovolací súd len podľa toho, ako bol označený, ale podľa jeho obsahu (§ 41 ods. 2 v spojení s § 243c O.s.p.). Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uvedenými dovolacími dôvodmi, vrátane ich obsahového vymedzenia.

Dovolanie, či už smeruje proti rozsudku alebo proti uzneseniu, je vždy prípustné, ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd, ktoré sú taxatívne vymenované v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. Ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p.,

možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, v ktorých je inak tento opravný prostriedok neprípustný.

Dovolatelia zhodne namietajú, že v konaní došlo k vade konania v zmysle § 237 O.s.p., ktoré obaja vidia v nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu.

Povinnosť skúmať, či konanie nie je zaťažené niektorou z vád konania v zmysle § 237 O.s.p., či už to účastník konania namieta, alebo nie, vyplýva pre dovolací súd z ustanovenia § 242 ods. 1 O.s.p. Dovolací súd sa preto neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z vád vymenovaných v § 237 O.s.p. Toto ustanovenie pripúšťa dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný, f/ účastníkovi sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

So zreteľom na oboma dovolateľmi tvrdený dôvod prípustnosti dovolania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zameril na otázku opodstatnenosti tvrdenia, že v prejednáwanej veci im súdom bola odňatá možnosť pred ním konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Pod odňatím možnosti konať pred súdom v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Predmetnému dôvodu dovolania sú vlastné tri pojmové znaky: 1/ odňatie možnosti konať pred súdom, 2/ to, že k odňatiu možnosti konať došlo v dôsledku postupu súdu, 3/ možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania. Vzhľadom k tej skutočnosti, že zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení pojem odňatie možnosti konať pred súdom nešpecifikuje, pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť

taký postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi konania realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov.

O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O.s.p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. O taký prípad v prejednávanej veci ide.

Postup súdu, ktorým sa účastníkovi konania odňala možnosť konať pred súdom zakladá porušenie práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len dohovor), por. napr. II. ÚS174/04, III.ÚS 156/06, III.ÚS331/04.

Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Podľa judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky, ak súd koná vo veci uplatnenia práva osoby určenej v čl. 46 ods. 1 ústavy inak ako v rozsahu a spôsobom predpísaným zákonom, porušuje ústavou zaručené právo na súdnu ochranu (I. ÚS 4/94).

Citovaný čl. 46 ods. 1 ústavy je primárnou ústavnou bázou pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany, a tým aj „bránou“ do ústavnej úpravy jednotlivých aspektov práva na súdnu a inú právnu ochranu, zakotvených v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až 50 ústavy) normujúcich rámec, v ktorom je možné domáhať sa jeho rešpektovania (I. ÚS 22/03).

Obsah práva na súdnu ochranu v čl. 46 ods. 1 ústavy nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní. Jeho obsahom je i zákonom upravené relevantné konanie súdov. Každé konanie súdu, ktoré je v rozpore so zákonom, je porušením ústavou zaručeného práva na súdnu ochranu (I. ÚS 26/94). K odňatiu práva na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy preto dochádza vtedy, ak sa niekto domáha svojho práva na súde, ale súdna ochrana tomuto právu nie je priznaná, alebo nemôže byť priznaná v dôsledku konania súdu, ktoré je v rozpore so zákonom (III. ÚS 7/08).

Právo na spravodlivé prejednanie veci zahŕňa v sebe najmä princíp „rovnosti zbraní“, princíp kontradiktórnosti konania, právo byť prítomný na pojednávaní, právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia a ďalšie požiadavky spravodlivého súdneho konania. Konaním súdu sa rozumie jeho procesný postup. Konanie súdu v súlade so zákonom musí vykazovať určitú kvalitu a v materiálnom ponímaní zabezpečovať tak právo na súdnu ochranu. Samotné súdne rozhodnutie, ktorým sa završuje poskytovanie súdnej ochrany, musí byť logickým a právnym vyústením doterajšieho priebehu a výsledkov konania pri rešpektovaní zásad (princípov) spravodlivého súdneho konania, pri jeho vydaní musia byť zachované formálne a obsahové náležitosti s dôrazom na prvky zrozumiteľnosti, určitosti, jasnosti a súladu jeho skutkových i právnych dôvodov vo vzťahu k výroku. Procesný postup súdu pri konštituovaní rozhodnutia, ktorý nenachádza oporu v zákone, je preto potrebné považovať za závažnú vadu nenaplnujúcu materiálnu stránku práva na súdnu ochranu, práva na spravodlivý proces, ktorá v konečnom dôsledku objektívne bráni riadnemu (účinnému a efektívnemu) uplatneniu dôležitých procesných práv účastníkov konania slúžiacich na ochranu ich práva a oprávnených záujmov v občianskom súdnom konaní. Nemožno opomenúť, že procesný úkon účastníka súdneho konania, ktorý má podstatný vplyv na ďalšie súdne konanie je možné považovať za súčasť základného práva na súdnu ochranu. Ak je účastník konania z uplatnenia tohto procesného úkonu vylúčený alebo v značnej miere obmedzený pri jeho uplatnení v dôsledku nesprávneho postupu súdu, dochádza v takomto prípade k stavu, kedy sa mu postupom súdu odníma možnosť konať pred súdom, porušuje ústavné právo na súdnu ochranu a spravodlivý proces.

Z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva jednoznačne vyplýva, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu. Judikatúra tohto súdu teda nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď

v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29;).

Ústavný súd Slovenskej republiky opakovane zdôraznil (Nález Ústavného súdu SR, sp. zn. III. ÚS 36/2010), že nezávislosť rozhodovania všeobecných súdov sa má uskutočňovať v ústavnom procesnoprávnom a hmotnoprávnom rámci. Procesnoprávny rámec predstavujú predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu, ako vyplývajú z čl. 46 a nasl. ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Jedným z týchto princíпов predstavujúcich súčasť práva na riadny proces (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru) a vylučujúcich ľubovôľu pri rozhodovaní je aj povinnosť súdu presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutia náležite odôvodniť (§ 132 a § 157 ods. 1 O.s.p., m.m.l. ÚS 243/07), pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia (§ 157 ods. 2 O.s.p.) musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej.

Všeobecný súd má vo svojej argumentácii, obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia, dbať aj na jeho celkovú presvedčivosť, teda na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, ako aj závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Všeobecný súd musí súčasne vychádzať z toho, že práve tieto súdy majú poskytovať v občianskom súdnom konaní materiálnu ochranu zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (§ 1 O.s.p.; obdobne napr. IV. ÚS 1/02, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09).

Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska c. Švajčiarsko z 29. apríla 1993, séria A, č. 254-B, s. 49, § 30).

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p., v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení

dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

V preskúmvanej veci je nepochybné, že žalobca prípisom doručeným žalovanej 29. januára 2008 sa domáhal predbežného prerokovania nároku na náhradu škody a to za trovy obhajoby v sume 234.808,- Sk, za stratu na zárobku v sume 212.605,- Sk a nemajetkovú ujmu spôsobenú výkonom väzby v sume 4.000.000,- Sk. Následne žalobou doručenou súdu 9. apríla 2009 proti žalovanej si uplatnil s poukazom na uvedený prípis náhradu škody spôsobenú nezákonným rozhodnutím o väzbe náhradu nemajetkovej ujmy v sume 67.400 Eur (2.030.492,40 Sk - por. čl. 5) bez uvedenia, čo táto suma v porovnaní s uplatneným nárokom na predbežné prerokovanie v sebe zahŕňa. Na pojednávaní 11. novembra 2009 (por. čl. 79), žalobca žiadal pripustiť zmenu žaloby tak, že sa domáha zaplata 67.000 Eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy, 7.794,20 Eur titulom náhrady škody spočívajúcej v nákladoch obhajoby v konaní o väzbe, ktorú zmenu súd uznesením pripustil (por. čl. 80). Po tom, ako súd prvého stupňa čiastočným rozsudkom z 26. marca 2010 č.k. 6 C 12/2009-206, uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 7.794,20 Eur titulom náhrady trov obhajoby, ktorý nadobudol právoplatnosť 12. mája 2010 (keď žalovaná odvolanie proti takémuto rozsudku nepodala), na pojednávaní 20. júna 2012 (por. čl. 314 p.v.) žalobca žiadal pripustiť ďalšiu zmenu žaloby tak, že sa domáha zaplata nemajetkovej ujmy v peniazoch v sume 200.000 Eur a súd uznesením túto zmenu petitu pripustil (por. čl. 315). Zároveň právny zástupca žalobcu do zápisnice z toho istého dňa uviedol, „Pokiaľ bol navrhovateľ v súvislosti so vzatím do väzby prepustený z policajného zboru SR, my poukazujeme na to, že prípadných nárokov z neplatného skončenia štátnozamestnaneckého pomeru navrhovateľa k MV SR sa budeme domáhať po právoplatnom skončení konania o dovolaní, ktoré v súčasnosti prebieha na NS SR.“ (por. čl. 327). Následne súd prvého stupňa rozsudkom uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 38.755 Eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy a vo zvyšku žalobu zamietol.

Odvolací súd na odvolanie oboch účastníkov i napriek tomu, že z rozsudku súdu prvého stupňa nie je jasné, či rozhodol o celej veci (pretože ak v pôvodne uplatnenej sume bol aj nárok na náhradu plnenia z neplatného skončenia štátnozamestnaneckého pomeru, ktorej sa žalobca v tomto konaní už nechcel domáhať a uvedený prejav mal byť chápaný ako čiastočné späťvzatie žaloby – súd sa v tomto smere pochybnosti nepokúsil neodstrániť – malo byť konanie v tej časti zastavené a nie žaloba aj v tejto časti zamietnutá), naviac však bez

toho, aby skúmal splnenie podmienok odvolacieho konania – najmä včasnosť podania odvolania žalobcom (por. čl. 341) a tiež, či odvolanie podala k tomu oprávnená osoba (por. čl. 352 – odvolanie podala štátna tajomníčka vo vlastnom mene), napadnutým rozsudkom rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 13.000 Eur a vo zvyšku žalobu zamietol napriek tomu, že žaloba už bola čiastočne zamietnutá súdom prvého stupňa (i keď vzhľadom k vyššie uvedeným skutočnostiam nemožno s istotou vysloviť, v akom rozsahu a tiež, či súd rozhodol o celej veci). Ak potom odvolací súd v odôvodnení svojho rozsudku uviedol len to, že na rozdiel od súdu prvého stupňa dospel k záveru, že je dôvodné priznať náhradu nemajetkovej ujmy v nižšom rozsahu, než ho priznal okresný súd bez akéhokoľvek bližšieho zdôvodnenia, je jeho rozhodnutie treba považovať nielen za nedostatočne odôvodnené, ale nemožno z neho zistiť ani to, o čom rozhodol, najmä, či rozhodol o predmete odvolacieho konania.

Odvolací súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vypoariadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na výsledky vykonaného dokazovania a zistené rozhodujúce skutočnosti, ale tiež s poukazom na ním prijaté právne závery. Účelom odôvodnenia rozsudku je logicky, vnútorne kompaktné a neprotirečivo vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia.

V danom prípade sa odvolací súd nevysporiadal so žiadnymi rozhodujúcimi skutočnosťami s poukazom na výsledky vykonaného dokazovania pokiaľ ide o výšku požadovanej a odvolacím súdom priznanej nemajetkovej ujmy, keď z jeho odôvodnenia rozhodnutia nie je možné zistiť, na základe čoho dospel k záveru, že práve priznaná suma je adekvátna za tvrdý zásah do osobnostných práv žalobcu. Odvolací súd sa však predovšetkým nevysporiadal s tým, čo bolo predmetom prvostupňového konania, či súd prvého stupňa rozhodol o celom predmete konania, najmä však, či sú splnené podmienky za ktorých môže odvolací súd o odvolaní konať. Dovolací súd sa stotožnil s názorom dovolateľov, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné a konanie pred odvolacím súdom je postihnuté vadou konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p.

Na základe uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že došlo k porušeniu základného práva dovolateľov na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru, resp. čl. 46 ods. 1 Ústavy SR v spojení s § 157 ods. 2 O.s.p. a tým aj k naplneniu dovolacieho dôvodu

uvedeného v § 237 písm. f/ O.s.p., ktorý vedie nielen k prípustnosti, ale aj k dôvodnosti mimoriadneho opravného prostriedku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1 O.s.p.). Vzhľadom na výskyt vady v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., dovolací súd sa už nezaoberal ďalšími námietkami uvedenými v dovolaní.

O trovách dovolacieho konania dovolací súd nerozhodol, pretože o nich rozhodne súd v konečnom rozhodnutí o veci samej (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 23. septembra 2014

JUDr. Edita B a k o š o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Lenka Pošová